

Tiszteletbeli doktorrá avatás a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) Szenátusa 2009. március 30-i ülésén egyhangú szavazással tiszteletbeli doktori („Doctor honoris causa”) címet adományozott *Bernhard Hofmann-Wellenhof* professzornak, a Grazi Műszaki Egyetem (GME) Navigációs és Szatellitgeodéziai Intézete igazgatójának. A tiszteletbeli doktori címről szóló oklevelet a BME rektora, *Dr. Péceli Gábor* professor 2009. október 12-én (hétfőn) adta át hivatalában személyesen a kitüntetettnek, mivel *Hofmann-Wellenhof* professor külföldi tartózkodása miatt nem tudott részt venni a BME Szenátusának 2009. május 23-i ünnepélyes nyilvános doktoravató ülésén.

Egyetemünk különböző szintű javaslattevő és döntéshozó testületei számára az alábbi előterjesztésben foglaltuk össze *Bernhard Hofmann-*

Wellenhof professor eddigi szakmai-tudományos tevékenységének főbb eredményeit:

„*Bernhard HOFMANN-WELLENHOF* egyetemi tanulmányait a Grazi Műszaki Egyetem (GME) Építő- és Földmérőmérnöki Karán végezte. Mérnöki oklevelét 1976-ban szerezte meg. Közvetlenül az egyetem elvégzése után a GME Elméleti Geodéziai Intézetében dolgozott; először a Matematikai Geodéziai Osztályán *Peter Meissl* professor, majd később a Fizikai Geodéziai Osztályon *Helmut Moritz* professor irányítása alatt egyetemi tanárségéd beosztásban. Itt szerezte meg 1978-ban az egyetemi doktori (PhD) tudományos fokozatát matematikai geodéziai témakörben. Ezt követően egy évig tudományos kutató a *Carl Zeiss* gyárban (*Oberkochen*, Németország), majd ismét a GME-n dolgozik. Fizikai geodéziai témakörben habilitál 1984-ben ugyanitt és ebben az évben kapja meg egyetemi magántanári címét is az elméleti geodézia területére. 1986-ban egyetemi tanárrá nevezték ki a GME-re és szintén ettől az évtől tanszékvezető. Jelenleg a GME Navigációs és Szatellitgeodéziai Intézetének igazgatója.

Bernhard Hofmann-Wellenhof professor tudományos tevékenysége az általános- és felsőgeodézia több területére is kiterjed. Behatóan foglalkozott és foglalkozik a korszerű matematikai és fizikai módszerek alkalmazásaival. 1985-től kezdődően szakmai és tudományos tevékenysége a korszerű műholdas eljárás, a globális helymeghatározó rendszer (GPS) geodéziai alkalmazásaira terjed ki. Az említett

A diszdoktori oklevél átadási ünnepségén részt vettek (balról jobbra): *dr. Lovas Antal* egyetemi docens, a BME Építőmérnöki Kar dékánja, *dr. Biró Péter* Professor Emeritus, a BME volt rektora, *dr. Péceli Gábor* rektor, *dr. Bernhard Hofmann-Wellenhof* professor, a BME „Tiszteletbeli Doktor”-cím kitüntetettje és *dr. Ádám József* egyetemi tanár, tanszékvezető.

területeken társszerzőkkel több szakmai könyvet írt, amelyeket nemzetközi szinten jól használnak és nagyra értékelnek. A GPS elmélete és gyakorlata (GPS-theory and practice) című könyvét (társszerzők: H. Lichtenegger és J. Collins) 1992-ben adta ki a Springer-Verlag. A műnek megjelent a második (1993), a harmadik (1994), a negyedik (1997) és az ötödik (2001) bővített kiadása is. A könyv harmadik változatát ukrán nyelven (1997), az ötödik kiadását pedig bolgár (2004) és japán nyelven (2005) is megjelentették. A Fizikai geodézia (Physical Geodesy) c. könyvét (társszerző: H. Moritz) is a Springer-Verlag adta ki 2005-ben, a második kiadását 2006-ban. Ez utóbbi orosz nyelven (2007) is megjelent. A Geometria, relativitás és geodézia (Geometry, relativity, geodesy) c. könyvét (társszerző: H. Moritz) a Wichmann kiadó adta ki 1993-ban. A legújabb szakkönyvüket („GPS, Galileo, GNSS”; társszerzők: H. Lichtenegger és E. Wasle) a globális navigációs műholdrendszerek témakörében szintén a Springer-Verlag jelentette meg 2008-ban, amelyet japán és kínai nyelven is kiadtak.

Hofmann-Wellenhof professzor több hazai és nemzetközi tudományos szervezet aktív tagja. Számos külföldi egyetemen tartott meghívott előadást, látott el vendégprofesszori tevékenységet és végzett kutatómunkát. A BME-n 1992-ben és 1998-ban vendégprofesszori tevékenységet látott el. Publikációinak száma 178.

Az elmúlt évtized folyamán összesen 25 K+F projekt irányítását végezte és fejezte be a globális navigációs műholdrendszerek (GPS, GLONASS, Galileo/EGNOS) továbbfejlesztése és navigációs célokra történő gyakorlati alkalmazása céljából.

Hofmann-Wellenhof professzor irányításával a BME munkatársainak bevonásával közös kutatási feladatot dolgoztak ki a Közép-Európa térségére vonatkozó geoidmeghatározás témakörében. Az eredményekről közös előadás keretében számoltak be nemzetközi rendezvényen. A BME és a GME közötti kétoldalú együttműködés keretében közös kutatási projekt („Korszerű módszerek a geodéziában”) osztrák tematizálóje.

Hofmann-Wellenhof professzort kiemelkedő szakmai és tudományos tevékenysége méltóvá teszi a „Tiszteletbeli Doktor” cím elnyerésére. Szakmai tevékenysége mellett a javaslatot az a tény is indokolja, hogy mintegy két évtizeden keresztül vele szerveztük évente a BME és a

GME földmérő- és térinformatikai mérnök szakos IV–V. éves hallgatók GPS terepi mérőgyakorlatait. Ennek keretében az osztrák hallgatók a BME balatonkenesei geodézia mérőtelepén, a magyar hallgatók pedig a GME szervezésében Graz környezetében vettek részt terepi mérőgyakorlaton.”

Az igen értékes megtiszteltetést Bernhard Hofmann-Wellenhof professzor a geodézia tudományának és szakirodalmának (tan- és szakönyvek írása) fejlesztésében kifejtett, nemzetközileg is kimagasló tevékenységének, továbbá Egyetemünk szaktanszékei között kialakult gyümölcsöző együttműködés kialakításában játszott szerepének elismeréseképpen érdemelte ki. A felterjesztésben említett, közel két évtizeden át tartó hallgatói csere lebonyolításához a szükséges pénzügyi forrás megteremtése céljából legtöbbször pályázatokat adtunk be (pl. az Osztrák-Magyar Tudományos és Oktatási Kooperációs Akció Alapítványhoz) évente más-más témaprojektre és a végzett munkáról mindig beszámoló jelentést készítettünk. Hofmann-Wellenhof professzor több kutatói-kutatási ösztöndíjat nyert (pl. Fulbright Kutatási Ösztöndíjat az USA-ban), hazai kitüntetéseket érdemelt ki Ausztriában és 2005-ben megkapta a Todor Kableshkov Közlekedési Műszaki Főiskola (Szófia, Bulgária) tiszteletbeli doktori címét is. 1999-ben létrehozta a GME mellett az INAS TeleConsult Ausztria elnevezésű ún. „spin-off” vállalkozását, amelynek ügyvezető igazgatójaként a kutatási-fejlesztési eredmények ipari hasznosítására törekszik.

Egyébként Hofmann-Wellenhof professzor mellett még 2009-ben további három tudós kapta meg a BME „Tiszteletbeli Doktor” címét: Yves Berthier (Franciaország, közlekedésmérnöki tudományok), Lars Sjunnesson (Svédország, villamosmérnöki tudományok) és dr. Blaskó Gábor (vegyésmérnöki tudományok), továbbá két fő pedig a BME „Tiszteletbeli Mester” („Magister honoris causa”) címét kapta meg: Finta József és Makovecz Imre okleveles építészmérnökök. Reméljük és őszintén kívánjuk, hogy a BME által adományozott tiszteletbeli doktori cím (és a feljogosítás a Dr.h.c. rövidítés használatára) további erős ösztönzést ad a jövőben is Bernhard Hofmann-Wellenhof professzornak oktató- és kutatómunkájához, valamint szakmai-tudományos együttműködéseink további erősítéséhez.

Dr. Ádám József